

RE: Pensioengaten direct van winst bedrijven (FD28/3/08)

Van: **rob verlinden** (verlinden@live.nl)

Verzonden: maandag 31 maart 2008 18:08:18

Aan: Bendert Zevenbergen

BCC:

Geachte heer Zevenbergen.

Hartelijk dank voor uw reactie. Ik ben blij dat u zo sportief bent i.t.t. de minister van Financiën, Wouter Bos, niet de pensioenen de schuld te geven van hun complexiteit maar dat de verslaggeving rond pensioenen voor u uiterst complex is. Dit kan ik goed billijken. Om zeker te zijn dat ik u goed begrepen heb wil ik het nog eens met mijn eigen woorden weergeven, mijn vragen anders formuleren en commentaar geven.

1^e) U schrijft: *'Van belang is om te weten dat Nederlandse ondernemingen zich doorgaans hebben geëngageerd aan het gezond houden van hun eigen pensioenfonds, waardoor de premie kunnen gaan schommelen waardoor vervolgens de bedrijfswinst verandert'*. Hieruit begrijp ik dat het hier om een specifiek deel van het bedrijfsleven gaat t.w.: beursgenoteerde bedrijven die naast hun hoofdbedrijf een dochterbedrijf hebben t.w. een eigen pensioenfonds (beheren van pensioengelden van hun directie, bestuur en werknemers). Hierna te noemen het dochterbedrijf. Als dat zo is zijn m.i. de volgende vragen relevant: a) wie is beursgenoteerd? 1) het hoofdbedrijf, de dochter of beide? b) wie heeft de meerderheid van de aandelen van de dochter? Het hoofdbedrijf of de leden (pensioengerechtigden) van de dochter? c) als het om een beursnotering gaat van het dochter(pensioenbedrijf) op grond van welke resultaten wordt dan de koers van het pensioenbedrijf bepaald? ABP is dat een beursgenoteerd pensioenfonds?

2^e) Bovenstaande vragen moeten duidelijkheid verschaffen voordat wij ons kunnen verdiepen over de volgende zaken en met name de vraag of het hier om een geconsolideerde onderneming met een geconsolideerde balans gaat? Uit uw reactie neem ik aan dat het hier om een geconsolideerde onderneming met een geconsolideerde balans gaat.

3^e) U schrijft: *"Sinds de invoering van de internationale verslaggevingseisen IFRS, verplicht voor beursfondsen sinds 2005, moeten ondernemingen de minnen en inderdaad ook de plussen van hun pensioenfonds in hun eigen bedrijfscijfers meenemen"*. Zover ik kan beoordelen gaat het hier dus om een geconsolideerde onderneming met een geconsolideerde balans. Als dat zo is zijn m.i. de eisen van IFRS niets bijzonders. Het betekent zover ik het kan beoordelen, dat IFRS stelt, dat zowel de positieve als de negatieve resultaten op de beleggingen van het gereserveerde pensioengeld van de leden binnen de dochter ten laste komen van het hoofdbedrijf. Dit is binnen het waarde en normen stelsel van Nederland een hele normale en gangbare constructie. Volgens mij zijn het alleen de Koninklijke creatieve NIVRA accountants met hun samenwerkende creatieve plucheadvocaten en de daaraan verbonden Koninklijke notariaten die zich kunnen permitteren om hieraan te sleutelen om vervolgens van de onafhankelijke media in het publieke domein Bühne te krijgen. Tegengeluid wordt niet toegestaan.

4^e) U schrijft: *'Bedrijven treden op als sponsor van hun pensioenfonds. Dat wil zeggen dat ze een deel van de pensioenpremies betalen. Meestal is dit de helft of meer. De rest wordt door de werknemers zelf opgebracht'*. Met alle respect. Dit is nonsens! Tenzij bedrijven volgens u ook de sponsors zijn van vakantiegeld en van leaseauto's e.d. Premie pensioengelden is niets anders dan privaatgeld van de werknemer dat een onderdeel van het salaris is, dat geheel door de werkgever, inruil voor diensten van de werknemer, moet worden betaald.

5^e) U schrijft: *'Die premies lopen doorgaans op bij slechte pensioenresultaten vice versa, waardoor dus de bedrijfswinst wordt beïnvloed. De gedachte van IFRS is dat door veranderingen zoals die zich in het pensioenvermogen voordoen, in de verslaggeving van de onderneming moet worden getoond. Omdat het bedrijf bij een veranderende situatie bij het*

pensioenfonds de kans loopt om meer premie te betalen, of juist minder, wordt geëist dat in feite een deel van premieveranderingen (dus bedrijfslasten) die in de toekomst te verwachten zijn, vandaag al zichtbaar worden gemaakt'. Als het stijgen en dalen van premies volgens u de barometer is van het behaalde beleggingsrendement lijkt mij het heel gezond en normaal dat dit inderdaad onmiddellijk zichtbaar wordt. Sterker nog, de vraag moet gesteld worden of bij verliesgevende rendementen waardoor de premies om hoog moeten niet sprake is van incompetent bestuur? Vooral omdat bedrijven met eigen pensioenfondsen het beleggingskapitaal kunnen gebruiken voor eigen activiteiten.

6^e) U schrijft: *'Helaas is het veel ingewikkelder. Beursfondsen hoeven onder IFRS niet meer de werkelijke jaarlijkse premies als last op te nemen, maar een schatting daarvan die is gebaseerd op prognoses over aandelen- en obligatierendementen en inflatie- en levensverwachtingen. Als deze schattingen niet overeen komen met de werkelijkheid, dus als de dekkinggraad van het pensioenfonds verandert en de werkelijke premies wel worden aangepast, hoeven bedrijven dit niet in hun winst te laten zien, zolang de verandering van de dekkinggraad maar binnen zekere grenzen blijft. In dit geval gaat het om een verandering van maximaal tien procent van de hoogste van de twee: de pensioenbeleggingen of de pensioenverplichtingen. Dit is de eerste manier om de pensioenresultaten gedempt in de bedrijfsresultaten te laten lopen.*

Zijn de veranderingen bij een van deze beide groter, dan moet het bedrijf voorzieningen opnemen in zijn balans bij verlies van het pensioenfonds of juist reserves opnemen als het pensioenfonds goed presteert. Als ik het wel heb moeten deze voorzieningen of reserves vervolgens in de winst en verliesrekening tot uiting komen, maar dit kan over een grote periode worden uitgesmeerd. Die periode is gelijk aan het gemiddelde van de duur van pensioenverplichtingen, zo'n vijftien tot twintig jaar (de periode waarover de pensioenuitkeringen gemiddeld genomen tot uitbetaling komen).

Met alle respect, dit is niet ingewikkeld. Het komt hierop neer dat er voldoende waarborgen moeten zijn dat de pensioenen van de leden die gebaseerd zijn op afspraken zoals in de arbeidsovereenkomst is overeengekomen door de werkgever kunnen worden nagekomen en dus op een verantwoorde wijze gedekt moeten zijn. Het is te gek voor woorden dat men dit in Nederland over 15 tot 20 jaar risicovol zou kunnen verdoezelen c.q. uitsmeren met alle mogelijk gevolgen voor de leden. Dus laten we blij zijn met deze internationale regelgeving die gelukkig boven nationale regelgeving gaat.

7^e) U schrijft: *'Tot slot. Vanwege het feit dat het bedrijf niet de enige is die voor de pensioenlasten, dus de premies opdraait, wordt het als onterecht gezien dat wel de veranderingen in het pensioenvermogen volledig in de bedrijfsresultaten moeten worden opgenomen (dus die 120). In de meeste andere landen zit het het bedrijfspensioenfonds veel dichterbij de onderneming en is dit terecht. Voor de Nederlandse situatie zouden de regels te streng zijn. De IFRS-regels houden hier echter geen rekening mee'. Met alle respect dit is nonsens. Zoals eerder gezegd de volledige premie van het pensioengeld is een onderdeel van het salaris. Spreken over werkgevers en werknemersaandeel binnen deze context is in mijn ogen de reinste misleiding. Verder schrijft u : *'In de meeste andere landen zit het bedrijfspensioenfonds veel dichterbij de onderneming en is dit terecht. Voor de Nederlandse situatie zouden de regels te streng zijn. De IFRS-regels houden hier echter geen rekening mee'. Zelf stelt u dat het in het onderhavige geval om eigen pensioenfondsen gaat van bedrijven. Hoe kan het bedrijfsfonds in het buitenland nog dichterbij de onderneming zijn als het in Nederland gaat om eigen pensioenfondsen van de ondernemingen?**

8^e) U schrijft: *'Verder gelden de IFRS-eisen alleen voor het opmaken van de ondernemingscijfers, niet voor die van het pensioenfonds'. Terecht omdat het hier gaat om een consolideerde onderneming waarvoor een geconsolideerde balans verplicht is. Ik ben benieuwd hoe dit ligt voor de ABP's van deze wereld en voor de eigen pensioenfondsen van de MKB babyboomers?*

In afwachting van uw reactie verblijf ik met vriendelijke groet,

Robert A.Verlinden.

Subject: RE: Pensioengaten direct van winst bedrijven (FD28/3/08)
Date: Sun, 30 Mar 2008 22:08:54 +0200
From:
To: verlinden@live.nl

Geachte heer Verlinden,

Dank voor uw uitgebreide reactie. Als ik zo al uw vragen bekijk, geloof ik dat dit niet mijn sterkste artikel was. Ik moet toegeven, de verslaggeving rond pensioenen is uiterst complex.

Ik zal een poging doen om wat van uw vragen te beantwoorden.

Sinds de invoering van de internationale verslaggevingseisen IFRS, verplicht voor beursfondsen sinds 2005, moeten ondernemingen de minnen en inderdaad ook de plussen van hun pensioenfondsen in hun eigen bedrijfscijfers meenemen. In de praktijk gaat het om de premie, die ik de last heb genoemd. De verwerking ervan loopt zowel via de balans als via de winst en verliesrekening.

Bedrijven treden op als sponsor van hun pensioenfondsen. Dat wil zeggen dat ze een deel van de pensioenpremies betalen. Meestal is dit de helft of meer. De rest wordt door de werknemers zelf opgebracht. De bedrijven hebben ze daartoe zich via de cao of andere afspraken gecommitteerd, al is deze bijdrage soms beperkt tot een bepaald maximum. De verslaggevingsregels houden met dit laatste geen rekening.

Die premies lopen doorgaans op bij slechte pensioenresultaten en vice versa, waardoor dus de bedrijfswinst wordt beïnvloed. De gedachte van IFRS is dat door veranderingen zoals die zich in het pensioenvermogen voordoen, in de verslaggeving van de onderneming moet worden getoond. Omdat het bedrijf bij een veranderende situatie bij het pensioenfonds de kans loopt om meer premie te betalen, of juist minder, wordt geëist dat in feite een deel van premieveranderingen (dus bedrijfslasten) die in de toekomst te verwachten zijn, vandaag al zichtbaar worden gemaakt.

Helaas is het veel ingewikkelder. Beursfondsen hoeven onder IFRS niet meer de werkelijke jaarlijkse premies als last op te nemen, maar een schatting daarvan die is gebaseerd op prognoses over aandelen- en obligatierendementen en inflatie- en levensverwachtingen. Als deze schattingen niet overeen komen met de werkelijkheid, dus als de dekkingsgraad van het pensioenfonds verandert en de werkelijke premies wel worden aangepast, hoeven bedrijven dit niet in hun winst te laten zien, zolang de verandering van de dekkingsgraad maar binnen zekere grenzen blijft. In dit geval gaat het om een verandering van maximaal tien procent van de hoogste van de twee: de pensioenbeleggingen of de pensioenverplichtingen. Dit is de eerste manier om de pensioenresultaten gedempt in de bedrijfsresultaten te laten lopen.

Zijn de veranderingen bij een van deze beide groter, dan moet het bedrijf voorzieningen opnemen in zijn balans bij verlies van het pensioenfonds of juist reserves opnemen als het pensioenfonds goed presteert. Als ik het wel heb moeten deze voorzieningen of reserves vervolgens in de winst en verliesrekening tot uiting komen, maar dit kan over een grote periode worden uitgesmeerd. Die periode is gelijk aan het gemiddelde van de duur van pensioenverplichtingen, zo'n vijftien tot twintig jaar (de periode waarover de pensioenuitkeringen gemiddeld genomen tot uitbetaling komen).

Bijvoorbeeld. Als de pensioenbeleggingen met 12% dalen of bijvoorbeeld euro 120, dan mag de eerste 100 daling worden vergeten en hoeft de onderneming dit niet in zijn eigen cijfers te verwerken. De resterende twintig moet als reserving worden opgenomen. Deze kan weer uitgesmeerd ten laste van de winst gebracht worden. Als de pensioenplichtingen een duur van twintig jaar hebben, moet het bedrijf ieder jaar 1 van zijn winst afhalen.

In het nieuwe voorstel van IASB worden beide uitsmeermethode aan de kaak gesteld. Naar verwachting zullen ze verdwijnen, wat zal betekenen dat een bedrijf direct 120 van zijn winst moet halen bij een daling van de pensioenbezittingen.

Tot slot. Vanwege het feit dat het bedrijf niet de enige is die voor de pensioenlasten, dus de premies opdraait, wordt het als onterecht gezien dat wel de veranderingen in het pensioenvermogen volledig in de bedrijfsresultaten moeten worden opgenomen (dus die 120). In de meeste andere landen zit het het bedrijfspensioenfonds veel dichter bij de onderneming en is dit terecht. Voor de Nederlandse situatie zouden de regels te streng zijn. De IFRS-regels houden hier echter geen rekening mee.

Ik vraag me af of u dit enige helderheid geeft. Van belang is om te weten dat Nederlandse ondernemingen zich doorgaans hebben gecommitteerd aan het gezond houden van hun eigen pensioenfonds, waardoor de premie kunnen gaan schommelen waardoor vervolgens de bedrijfswinst verandert. Verder gelden de IFRS-eisen alleen voor het opmaken van de ondernemingscijfers, niet voor die van het pensioenfonds. Een een op een relatie tussen de resultaten van het fonds en de binnengekomen premies en de manier waarop het bedrijf dit, via al die schattingen, verwerkt, is er niet.

Mvg,

Bendert Zevenbergen

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: rob verlinden [mailto:verlinden@live.nl]

Verzonden: vrijdag 28 maart 2008 18:21

Aan: Bendert Zevenbergen

Onderwerp: Pensioengaten direct van winst bedrijven (FD28/3/08)

Geachte heer Zevenbergen,

Betr.: Pensioengaten direct van winst bedrijven (FD 28/3/08)

Helaas is uw artikel vandaag op de voorpagina van het FD mij niet duidelijk. Zou u zo vriendelijk willen zijn mij opheldering te geven op mijn volgende vragen?

- 1) U schrijft: 'Bedrijven moeten de negatieve rendementen van hun pensioenfonds direct ten laste van hun winst laten komen'. Wat bedoelt u in dit geval met bedrijven? En wie en wat zijn de pensioenfonds? Of zijn dit bedrijven met pensioenfonds in eigen beheer? ABP is dat een bedrijf of is dat een pensioenfonds? Geldt dit ook voor ABP's cs?
- 2) U schrijft: het wil af van de huidige mogelijkheid om pensioenresultaten gedempt in de resultaten te tonen'. Wat bedoelt u met resultaten? Bedoelt u rendement op het privaatpensioengeld van de leden of zijn dat resultaten op andere activiteiten? Kunnen die resultaten ook verliezen zijn op rendement van het privaatgeld van de leden of zijn het andere activiteiten?

- 3) Wat moet ik mij voorstellen bij resultaten gedempt tonen? Zijn dit alleen minnen of ook plussen?
- 4) Wat moet ik mij voorstellen bij een pensioenfonds op afstand zetten? Waarom komen dan de beleggingsrisico's volledig bij de deelnemers? Wie beslist dat, en wat kunnen de gevolgen zijn voor het privaatgeld pensioengeld van de leden? Als het pensioenfonds niet op afstand wordt gezet wie lopen dan nog meer de beleggingsrisico's dan alleen de leden?
- 5) U schrijft dat het slecht nieuws is voor het bedrijfsleven terwijl naar mijn weten pensioengeld niets anders is dan privaatgeld van de leden. Waarom is het dus slecht nieuws voor het bedrijfsleven? Waarom is het slecht nieuws voor het pensioenstelsel? Welke voor-of nadelen zijn deze nieuwe eisen van IASB voor de leden? Hebben de leden hierover iets te zeggen? Zo ja waar en hoe? en waar vinden we de publicaties daarover?
- 6) VNO-NCW: 'Het afschaffen van de dempingsfactoren leidt ertoe dat bewegingen op de beurs via het pensioenfonds direct in de bedrijfsresultaten komen'. Welke bedrijfsresultaten? Wat moet ik mij voorstellen bij meer volatiel en minder te beheersen?
- 7) Is het juist dat wanneer er verlies wordt geleden van 10% (verlies van rendement? Bedrijfsresultaat? Pensioenresultaat? of resultaat?) dat men dit kan uitsmeren over 15 tot 20 jaar en dat verliezen onder de 10% niet zichtbaar hoeven te zijn? Zijn de gigantische verliezen die bij de koersval in 2002 zijn geleden ook zo uitgesmeerd? Komt hierover heen de huidige verliezen van de zogeheten kredietcrisis?
- 8) sinds wanneer voert Ter Hoeven al lobby om de pensioenverslaggeving flexibeler te maken? Hoe flexibel wil hij ze hebben? Zijn de leden het daarmee eens?
- 9) Ter Hoeve van Deloitte zegt 'Dat ondernemingen volledig voor de pensioenlasten moeten opdraaien is daarom niet juist'. Merkwaardig want in het zelfde artikel wordt gesteld dat Nederland een unieke situatie heeft omdat werkgevers en werknemers gezamenlijk voor de pensioenlasten opdraaien? Sinds wanneer is dat? Wat verstaat u precies onder pensioenlasten?

In afwachting van uw reactie verblijf ik met groet,

Robert A. Verlinden

Van Speykstraat 89

3014 VE Rotterdam

Het beste van Windows, nu ook online. [Deel jouw wereld met Windows Live. Download nu.](#)

Het Financieele Dagblad B.V.
Prins Bernhardplein 173
Postbus 216
1000 AE Amsterdam

+31(0)205928888
+31(0)205928800
www.fd.nl